

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII
Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

KANADA

flaga

godło

Informacje ogólne

powierzchnia:	9,98 mln km ²	
ludność:	36,6 mln	
głowa państwa: namiestnik Elżbiety II	Julie Payette, gubernator generalny, od 2.10.2017	
premier	Justin Trudeau	od 04.11.2015
minister ds. handlu międzynarodowego	François-Philippe Champagne	od 10.01.2017
minister spraw zagranicznych	Chrystia Freeland	od 10.01.2017
minister ds. innowacji, nauki i rozwoju	Navdeep Singh Bains	od 04.11.2015
minister ds. małego biznesu i turystyki	Bardish Chagger	od 19.08.2016
minister rolnictwa	Lawrence Mac Aulay	od 04.11.2015
Ambasador Kanady w Polsce	Leslie Scanlon	od 09.11.2018
Ambasador RP w Kanadzie	Andrzej Kurnicki	od 12.09.2017
najbliższe wybory parlamentarne	październik 2019	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

Wskaźniki	2012	2013	2014	2015	2016	2017
PKB (w mld USD, ceny bieżące)	1.824,3	1.842,6	1.799,3	1.559,3	1.535,8	1.652,4
PKB na 1 mieszkańca (ceny bieżące, USD)	52.577,2	52.497,4	50.702,1	43.559,7	42.418,5	45.077,4
PKB (wzrost w %, ceny stałe, dynamika)	1,8	2,5	2,9	1,0	1,4	3,0
Deficyt budżetowy (% PKB)	-2,5	-1,5	0,2	-0,1	-1,1	-1,0
Dług publiczny (brutto, % PKB)	84,8	85,8	85,0	90,6	91,1	89,7
Inflacja (CPI, zmiana w %, na koniec roku)	1,0	1,0	2,0	1,3	1,4	1,8
Bezrobocie (w %)	7,3	7,1	6,9	6,9	7,0	6,3
Eksport towarów (w mld CAD)	461,5	479,2	529,3	525,0	521,5	550,1
Import towarów (w mld CAD)	474,8	487,4	524,7	548,7	547,3	573,4
BIZ w Kanadzie (mld USD, stock)	636,8	650,3	631,3	756,0	983,9	-
BIZ Kanady za granicą (mld USD, stock)	707,7	715,7	714,6	1.078,3	1.220,0	-

Źródło: IMF World Economic Outlook, Statistics Canada.

1. Informacje ogólne, sytuacja gospodarcza

Kanada jest monarchią konstytucyjną, państwem federalnym. W jej skład wchodzi dziesięć prowincji i trzy terytoria. W Kanadzie obowiązują dwa języki oficjalne: angielski i francuski.

Na czele państwa stoi królowa Kanady Elżbieta II. Swoje uprawnienia królowa przekazuje swojemu reprezentantowi. Najwyższym przedstawicielem (namiestnikiem) jest gubernator generalny Kanady, który pełni funkcje tytularne i honorowe. Premier i jego gabinet pełnią funkcję wykonawczą.

Władzę ustawodawczą sprawuje Parlament, składający się z dwóch izb: Izby Wyższej (czyli Senatu), do której wchodzi mianowani senatorzy, oraz z Izby Gmin, do której wchodzi deputowani (jeden na każdy okręg wyborczy) wybierani w powszechnych wyborach. Stolica: Ottawa, waluta: dolar kanadyjski = 100 centów.

Kanada należy do grupy najbogatszych uprzemysłowionych krajów świata, jest aktywnym partnerem dialogu na międzynarodowych forach gospodarczych: G7, G8, G20, OECD.

Gospodarkę Kanady cechuje silne powiązanie gospodarcze z USA i Meksykiem w wyniku zawarcia (1989 r.) umowy o strefie wolnego handlu z USA (The 1989 US-Canada Free Trade Agreement) oraz umowy o strefie wolnego handlu NAFTA (1994, North American Free Trade Agreement), która została zastąpiona przez podpisaną w listopadzie 2018 r. USMCA (United States-Mexico-Canada Agreement). Najważniejszym partnerem gospodarczym Kanady są USA czołowy partner w handlu i inwestycjach. Udział USA w eksporcie kanadyjskim sięga (w zależności od roku) ponad 70%, w imporcie ok. 50%.

Kanada posiada największe na świecie zasoby słodkiej wody oraz nadwyżki surowców naturalnych, jest największym na świecie producentem cynku i uranu oraz czołowym wydobywcą surowców, takich jak: złoto, nikiel, aluminium i ołów, dysponuje trzecimi światowymi zasobami ropy naftowej (po Arabii Saudyjskiej i Wenezueli) z Prowincji Alberta. W atlantyckiej strefie przybrzeżnej Alberty znajdują się duże pokłady gazu ziemnego. W Albercie, Brytyjskiej Kolumbii i Quebec odkryto duże zasoby gazu łupkowego, który nie jest jeszcze pozyskiwany na skalę przemysłową. Kanada jest najważniejszą dostawcą energii elektrycznej oraz surowców energetycznych (ropa, gaz, uran) na rynek USA oraz należy do grona czołowych eksporterów energii na świecie. Podobnie jak gospodarki innych wysokorozwiniętych krajów świata, gospodarka kanadyjska jest zdominowana przez sektor usług, gdzie znajduje zatrudnienie ok. 3/4 mieszkańców. Kanada posiada wielką, naturalną gospodarkę leśną i najbardziej rozwinięty na świecie przemysł drzewny oraz celulozowo-papierniczy. Wiodące gałęzie przemysłu kanadyjskiego to: transport i sprzęt transportowy, przemysł chemiczny, mineralny i wydobywczy, rafineryjny, ropy i gazu, żywnościowy, drzewno-papierniczy, rybołówstwo. W strukturze sektorowej PKB dominują zdecydowanie usługi (70,2%), przemysł (28,1%), rolnictwo (1,7%). Motorem napędowym wzrostu są: konsumpcja, inwestycje oraz eksport towarów i usług. Największy i oparty na tradycyjnych wartościach Bank Kanady (*Bank of Canada*) przywiązuje dużą wagę do silnej kapitalizacji. Solidne podstawy makroekonomiczne oraz szybka reakcja na czynniki zewnętrzne, postawiły Kanadę w lepszej sytuacji niż pozostałe gospodarki świata w okresie światowego spowolnienia gospodarczego lat 2008-2009.

2. Polityka gospodarcza

Kanada zawarła umowy o wolnym handlu z ponad 44 krajami.

Unia Europejska i Kanada podpisały umowę o wolnym handlu CETA, która jest tymczasowo stosowana od 21 września 2017 r. Tymczasowe stosowanie oznacza, że obowiązują postanowienia części handlowej CETA, natomiast wyłączone pozostają kwestie ochrony inwestycji i sądu inwestycyjnego, które należą do kompetencji państw członkowskich UE.

Celem CETA jest zacieśnienie relacji UE z Kanadą, stymulacja wzrostu gospodarczego i tworzenie nowych miejsc pracy, zapewniając jednocześnie utrzymanie wysokich standardów UE w obszarach, takich jak: bezpieczeństwo żywności, ochrona środowiska i prawa pracownicze.

Od pierwszego dnia obowiązywania, CETA znosi prawie wszystkie cła, co pozwoli przedsiębiorstwom zaoszczędzić środki na należnościach celnych. Skorzystają konsumenci dzięki niższym cenom i dywersyfikacji produktów.

Informacje nt. umowy handlowej między UE a Kanadą są dostępne na stronie Komisji: http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/ceta/index_pl.htm.

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej Polska- Kanada.

Obecnie współpraca gospodarcza z Kanadą opiera się głównie na podstawie umów m.in.:

- Umowa między Rządem RP a Rządem Kanady w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji podpisana w Warszawie w dniu 6 kwietnia 1990 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 27, poz. 114).
- Konwencja między RP a Kanadą w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu z dnia 14.05.2012 r. obowiązująca od 01.01.2014 r. (Dz. U. z dnia 25.11.2013 r. poz. 1371, tekst opublikowany jest na stronie www.finanse.mf.gov.pl w zakładce ABC podatków/umowy międzynarodowe).
- Umowa między Rządem PRL i Rządem Kanady w sprawie wzajemnych stosunków w dziedzinie rybołówstwa podpisana w Ottawie dnia 14 maja 1982 r.
- Umowa między Rządem RP i Rządem Quebecu o współpracy ekonomicznej, naukowej, technologicznej i kulturalnej podpisana w Warszawie w dniu 14 marca 1991 r.
- Porozumienie między Ministerstwem Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa RP i Departamentem Środowiska oraz Departamentem Przemysłu Kanady o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska podpisana w Ottawie w dniu 12 września 1994 r.
- Umowa ramowa dotycząca współpracy handlowej i gospodarczej między Wspólnotami Europejskimi a Kanadą (Dz.U.UE.L.1976.260.2 z dn. 24 września 1976 r.).

4. Wymiana handlowa Polski z Kanadą (mln USD)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Dynamika 2018 2017
Eksport	939,9	1.006,5	1.276,6	1.238,5	1.384,8	1.295,2	1.408,3	108,7
Import	522,8	400,4	414,9	372,8	366,3	678,7	496,8	73,4
Obroty	1.462,7	1.406,9	1.691,5	1.611,3	1.751,1	1.974,0	1.905,1	96,6
Saldo	417,0	606,0	861,6	865,7	1.018,4	616,5	911,4	#

Źródło: Insigos, MPiT.

W 2018 r. obroty handlowe Polski z Kanadą wyniosły 1,9 mld. Eksport z Polski do Kanady osiągnął poziom ok. USD 1,4 mld i był wyższy o 8,7 % w relacji do wyniku w 2017 r. Import z Kanady do Polski osiągnął wartość ok. 496 mln USD. Dodatkowo dla Polski saldo bilansu handlowego wyniosło do 911 mln USD.

W roku 2018 Kanada 38 polskim partnerem handlowym (z udziałem 0,4%); w eksporcie Polski zajęła 26 miejsce (udział 0,5%), w imporcie 51 miejsce (udział 0,2%).

W eksporcie do Kanady dominują wyroby przemysłu elektromaszynowego (63,2%), skóry (8,6%), artykuły rolno- spożywcze (7,6%).

W imporcie z Kanady dominują wyroby przemysłu elektromaszynowego (33,6%), wyroby mineralne (29,5%), artykuły rolno- spożywcze (12,3%), produkty mineralne (11%).

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

NBP szacuje wartość kapitału zainwestowanego przez firmy kanadyjskie w Polsce na koniec 2016 r. na poziomie USD 243,1 mln (na koniec 2015 r. było 307,2 mln). Stan polskich BIZ w Kanadzie zwiększył się i wyniósł na koniec 2016 r. USD 1.315,6 mln (na koniec 2015 r. było USD 753 mln).

Według GUS, na koniec 2015 r. funkcjonowało w Polsce 116 podmiotów z udziałem kanadyjskiego kapitału, z czego większość (tj. 81) zatrudniała do 9 osób. Wartość zagranicznych inwestycji tych firm, liczona wg metodologii GUS, wyniosła 320,5 mln PLN, co stanowiło 0,16% kapitału zagranicznego ogółem.

Kanadyjskie BIZ w Polsce tworzą miejsca pracy, wspierają *know-how*, oraz generują polski eksport do Kanady. Kanadyjscy inwestorzy zainteresowani są branżami: IT, B+R, lotniczą. Chętnie inwestują w Specjalne Strefy Ekonomiczne w Polsce, są w nich od 16 lat, obecnie działają na obszarze 5-ciu SSE, tj. katowickiej, legnickiej, mieleckiej, pomorskiej i słupskiej. Do najważniejszych inwestorów kanadyjskich w Polsce należą:

- CDPQ Caisse de Dépôt et Placement du Québec (fundusz private equity)
- Pratt & Whitney Canada (produkcja silników do samolotów),
- Bombardier Transportation (zespoły trakcyjne, lokomotywy, wagony),
- McCain International (art. żywnościowe),
- Royal Group Technologies (przetwórstwo tworzyw sztucznych),
- Wentworth Technologies Inc. (przetwórstwo tworzyw sztucznych),
- Goodrich Aerospace Canada (wyposażenie i systemy dla lotnictwa),
- Magna International (producent komponentów dla przemysłu motoryzacyjnego)
- Shoppers Drug Mart (sieć sklepów farmaceutycznych, aptek)
- Alcan (górnictwo, produkcja aluminium)
- Apotex (producent, dystrybutor leków)

Największym polskim inwestorem w Kanadzie (od 2010 r.) jest KGHM Polska Miedź SA. Na kanadyjskim rynku obecna jest firma Kulczyk Investments S.A., która przejęła w 2013 r. spółkę „Winstar Resources” (obecnie „Serinus Energy”) zajmującą się poszukiwaniem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w różnych krajach, nie tylko w Kanadzie. W sektorze poszukiwawczo-wydobywczym od 2013 r. funkcjonuje także PKN Orlen posiadający spółkę zależną Orlen Upstream Canada.

W Kanadzie działa również producent gier komputerowych firma Techland (oddział w Burnaby). Firma Inglot rozwinęła sieć sklepów w Quebecu i Montrealu, a producent oprogramowania elektronicznego nawigacji morskich, firma Jadmar sp. z o.o. funkcjonuje w ramach joint venture z partnerem kanadyjskim. Spółka PPH Ewa-Bis Sp. z o.o. otworzyła w Kanadzie hurtownię, w której sprzedawane są z sukcesem polskie jabłka i wysokiej jakości przetwory owocowo-warzywne.

7. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

Promocja polskiej gospodarki odbywa się m.in. poprzez działalność polskich placówek (MSZ) w Kanadzie oraz Zagranicznego Biura Handlowego (ZBH) Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (PAIH) w Toronto (działa od 1 lipca 2017 r.), które pomaga polskim przedsiębiorstwom zainteresowanym ekspansją na rynek Kanady oraz wspiera działalność inwestycyjną w obu kierunkach.

Zagraniczne Biuro Handlowe PAIH udziela informacji o rynku (tworzy: analizy, raporty, poradniki), buduje sieć kontaktów w Kanadzie, organizuje szkolenia, wyszukuje i weryfikuje partnerów biznesowych, bierze udział w misjach i targach, udziela wsparcia dla misji i udziału polskiego biznesu w imprezach wystawienniczych, pomaga przy wprowadzaniu towaru na rynek, tworzy kampanie promocyjne i medialne.

Zagraniczne Biuro Handlowe w Toronto pracuje razem z przedsiębiorcami nad wzmocnieniem rozpoznawalności polskich produktów, unowocześnianiem oferty eksportowej, oraz pilotuje projekty w trakcie ich wprowadzania na rynek. Więcej informacji na stronie www.trade.gov.pl oraz na portalu PAIH- Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu:

http://www.paih.gov.pl/o_agencji/Zagraniczne_Biura_Handlowe

8. Potencjalne dziedziny współpracy

Szczególnie korzystne warunki dla dalszego rozwoju współpracy gospodarczej i wymiany handlowej między Polską i Kanadą istnieją w dziedzinie: przemysłu lotniczego (silniki lotnicze turboodrzutowe i turbośmigłowe, elementy i podzespoły, osprzęt do układów przenoszenia napędu, podwozia do samolotów), sektora kosmicznego, różnych mechanizmów i przekładni, energetyki, w tym: LNG, wymiany informacji i technologii dotyczących energii jądrowej, eksploracji i eksploatacji złóż gazu łupkowego, w dziedzinie przemysłu obronnego, branży budowlanej, mebli (domowych, biurowych), eksportu polskiej żywności na rynek kanadyjski, przetwórstwa rolno-spożywczego.

Mając na uwadze, iż ok. 90% polskiego eksportu trafia do prowincji Ontario i Quebec, istnieje potrzeba zintensyfikowania kontaktów gospodarczych i handlowych z pozostałymi prowincjami np. z Alberta i prowincjami zachodnimi. Duży potencjał rozwoju współpracy naukowo-badawczej jest w: przemyśle lotniczym, nanotechnologii, ochronie środowiska (np. metody utylizacji odpadów), energii jądrowej, rozwoju technologii dla wydobywania gazu łupkowego. Wśród potencjalnych obszarów dwustronnej współpracy gospodarczej należy wskazać sektory: energetyczny, wydobywczy, elektromaszynowy i przemysł przetwórczy, a także branżę meblarską.

Ważnym argumentem dla polskich eksporterów jest stabilność polityczno-ekonomiczna Kanady i możliwość kontynuacji ekspansji w kolejnych latach. Zaletą rynku jest umowa o wolnym handlu z USA i Meksykiem. Wejście w życie umowy o wolnym handlu CETA dynamizuje współpracę handlową i inwestycyjną. Propagowaniu wiedzy o CETA dla polskiego biznesu służą seminaria i konferencje informacyjne UE oraz w relacjach Polska-Kanada – realizowane w Polsce.

Lista największych kanadyjskich targów według poszczególnych sektorów

Auto/Moto

The Motorcycle SUPERSHOW <http://www.motorcyclesupershow.ca/>

Toronto International Boat Show <http://www.torontoboatshow.com/>

Montreal International Auto Show <http://www.montrealautoshow.com/en/>

Unmanned Canada Conference & Trade Show <https://www.unmannedsystems.ca/?event=save-the-date-uc-2018>

EV/VÉ Conference and Trade Show <https://emc-mec.ca/ev2018ve/opg/>

Aviation

Aeromart Montreal <http://montreal.bciaerospace.com/en/>

Cansec <https://www.defenceandsecurity.ca/CANSEC/>

Construction & Interior design

The Interior Design Show Toronto <http://www.interiordesignshow.com/>

BUILDEX Vancouver <https://www.buildexvancouver.com/en/home.html>

BC Home + Garden Show <http://www.bchomeandgardenshow.com/BCHGS/EventsHome.aspx>

National Home Show <https://nationalhomeshow.com/>

SIDIM Design Show <http://www.sidim.com/en/>

The Canadian Furniture Show <http://www.canadianfurnitureshow.com/>

Interior Design Show West, Vancouver, <http://idswest.com/contact-us/>

Toronto Fall Home Show <http://www.fallhomeshow.com/FHS/EventsHome.aspx>

The Interior Design Show Vancouver <http://www.interiordesignshow.com/>

Vancouver Fall Home Show <https://vancouverfallhomeshow.com/>

The Buildings Show <https://www.thebuildingsshow.com/en/home.html>

HVAC

MCEE <http://mcee.ca/?lang=en>

CMPX <http://www.cmxshow.com/>

CIPHEX <https://www.ciphexwest.ca/west2018/public/enter.aspx>

Canadian Hydronics Conference https://www.ciph.com/page/hydronics_council

Clean, Environment Technologies

GLOBE CAPITAL <https://www.globeseries.com/capital/>

Americana <http://www.americana.org/en>

Food & Beverages

RC Show <https://www.rcshow.com/>

Grocery & Specialty Food West, Vancouver <https://gsfshow.cfig.ca/>

SIAL Canada Toronto <https://sialcanada.com/en/>

EAT! Vancouver Food+Cooking Festival <http://www.eat-vancouver.com/>

UNFI Table Show <https://www.unfi.ca/products>

Health & Beauty

Ottawa Health & Wellness Expo <http://www.oreanswellnessexpo.com/>

Wellness Show Vancouver <http://www.thewellnessshow.com/>

The National Women's Show <http://www.nationalwomenshow.com/montreal-visitor/>

Esthetique Spa International – Vancouver <http://vancouver.spa-show.com/>

Esthetique Spa International – Toronto <http://toronto.spa-show.com/>

International Make-Up Artist Trade Show <http://imats.net/2018-toronto/>

Esthetique Spa International <http://montreal.spa-show.com/en/>

IT/ICT

Dx3 Expo, Toronto <http://www.dx3canada.com/>

Canadian CommTech WEST, ICT, Calgary <http://www.commtechshow.com/west/>

Big Data Toronto www.bigdata-toronto.com

iTech <https://www.itechconference.ca/toronto/home.html>

Startups, Innovation

OCE Discovery Days <https://www.ocediscovery.com/>

Business Startup Show <http://www.bstartup.com/>

StartupFest <https://www.startupfestival.com/>

AI & Fintech

Artificial Intelligence World Forum <http://www.worldforum.ai/>

Fintech Canada Conference <http://www.fintechcanada.com/>

#BCTECHSummit <https://www.bctechsummit.ca/>

Mining

PDAC <https://www.pdac.ca/convention>

Machines

NATIONAL HEAVY EQUIPMENT SHOW <http://www.nhes.ca/>

TECH

Collision <https://collisionconf.com/>

Oil & Gas

Global Petroleum Show <http://globalpetroleumshow.com/>

Printing & Publishing

Fan Expo Canada <http://fanexpocanada.com/>

Economic Forum

Toronto Global Forum <http://forum-americas.org/toronto/home/>

9. Polskie placówki i biura promocyjne**Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Kanadzie**

Ambasador RP w Kanadzie Andrzej Kurnicki

443 Daly Avenue, Ottawa K1N 6H3 Canada

Tel.: +1 613 789 0468

Tel. dyżurny: +1 613 866 2015

Faks: +1 613 789 1218

ottawa.info@msz.gov.pl

ottawa.amb.sekretariat@msz.gov.pl

www.ottawa.msz.gov.pl

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Toronto

Konsul Generalny Krzysztof Grzelczyk

2603 Lakeshore Blvd. W., Toronto, Ontario

M8V 1G5 Canada

Tel.: +1 416 252 54 71

Tel. dyżurny: +1 416 464 54 05

Fax: +1 416 252 05 09

Sprawy ekonomiczne prowadzi:

Wicekonsul Natalia Iwaszko

Natalia.Iwaszko@msz.gov.pl

toronto.info@msz.gov.pl

www.toronto.msz.gov.pl

Konsulat Generalny RP w Vancouver

Kierownik Placówki Marcin Trzeciński

1177 West Hastings Street, Suite 1600

Vancouver, BC V6E 2K3 Canada

Tel: +1 604 688 4730

Faks: +1 604 688 3537

e-mail: vancouver.info@msz.gov.pl

www.vancouver.msz.gov.pl

Konsulat Generalny RP w Montrealu

Konsul Generalny Dariusz Wiśniewski
3501 Avenue du Musée, Montreal (QC), H3G 2C8 Canada
Tel. +1 514 840 6080
Faks: +1 514 286 8895
e-mail: montreal.info@msz.gov.pl
www.montreal.msz.gov.pl

Zagraniczne Biuro Handlowe

Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. w Toronto

Kierownik Biura Zack Labieniec
438 University Avenue, Suite 1810
Toronto, ON M5G 2K8
Tel. + 1 416 546 45 70
Kom. + 1 647 302 1768
e-mail: zack.labieniec@paih.gov.pl
Magdalena Czerwińska, ekspert
e-mail: magdalena.czerwinska@paih.gov.pl
[www: canada.trade.gov.pl](http://www.canada.trade.gov.pl)